

Vv- 6. - 9. ročník



Téma: SVATÝ MARTIN, listopadové pranostiky

V Česku se slaví jeho svátek 11. listopadu a je s ním spojeno mnoho tradic či pranostik. Jedni čekají, že Svatý Martin přijede na bílém koni (čekají první sních), druzí ochutnávají první letošní, tzv. Svatomartinské víno nebo v poslední době často i Svatomartinské pivo. Tento svátek je dnem, kdy se lidé setkávají s dobrými přáteli nebo s celou rodinou a kdy zasednou nad martinskou husou či martinským pečivem. Sv. Martin je totiž mj. patronem hus, což údajně vzniklo díky legendě, kdy se Martin zdráhal přijmout biskupský úřad v Toursu. Schoval se do husince, hejno hus ho ale svým hýkáním prozradilo, a tak musel tu poctu přijmout.

Pokus se tedy ztvárnit sv. Martina na bílém koni či jinou listopadovou pranostiku, techniku si zvol podle libosti, přikládám náměty, tak snad si z nabídky vyberete a něco krásného vytvoříte. Obrázek můžete vyfotit a poslat. Budu se těšit na vaše výtvary!

diana.melinova@seznam.cz

Teplý říjen - studený listopad.

V listopadu hřmí - sedlák vesnou sní.

Listopadové hřmění pšenici ve zlato mění.

Když ještě v listopadu hřmívá, úrodný rok nato bývá.

Když krtek v listopadu ryje, budou na vánoce lézat komáři.

Stromy-li v listopadu kvetou, sahá zima až k létu.

Padá-li listí v listopadu, jistě brzy přijde led, ale dlouho nepobude.

Když dlouho listí nepadá, tuhá zima se přikrádá.

Když se v listopadu hvězdy třpytí, mrazy se brzo uchyťí.

Studený listopad - zelený leden.

Listopadové sněžení neškodí vůbec osení.

Jestliže sníh listopadový dlouho zůstane, více než hnůj polím prospěje.

Když napadá sníh na zelené listí, bude tuhá zima.

V listopadu příliš mnoho sněhu a vody, to známka příští neúrody.

Jaké povětří jest v listopadu, takové má býti měsíce března roku budoucího.

Jaký listopad, takový březen.

Selské tradice a pranostiky

Svátek svatého Martina byl jedním z nejoblíbenějších svátků roku. Na mnoha místech se konaly poutě, hojně se pořádala martinská posvícení. Hospodyně pekly posvícenskou martinskou husu a martinské rohlíky nebo podkovy (zvané martiny) a roháče. Jídla byla tučná, jako by se chtěli lidé připravit na dlouhou chladnou zimu. Dříve byla martinská husa poslední pečení před šestitýdenním adventním postem. Tento den končovala čeledi služba, dostávala mzdu a hledala nového hospodáře, případně o rok prodlužovala dohodu. Konávaly se dobytčí či výroční trhy. V tento den se uzavíraly smlouvy mezi obcí a obecním pastýřem, ovčákem, ponocným a dalšími lidmi. Děti i hospodáři čekali na první sníh, neboť podle pranostiky Svatý Martin přijede na bílém koni. Lidé si odpozorovaný klimatický jev spojily se světcem, často zobrazovaným na koni, a tak vznikla tato poetická představa. Mezi další pranostiky, které též předpovídají příchod zimy, patří například: **Na svatého Martina, bývá dobrá peřina, Martinův led, bude vodou hned nebo Na svatého Martina, kouřívá se z komína.**